

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 3Co/25/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8618200601
Dátum vydania rozhodnutia: 07. 05. 2019
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Šofranková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2019:8618200601.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Evy Šofrankovej a členov senátu JUDr. Gabriely Világiovej a JUDr. Karola Krochtu v spore žalobkyne: K. Č., N.. XX.XX.XXXX, A. K. XXX/XX, XXX XX B., právne zastúpená JUDr. Igorom Šafrankom, advokátom so sídlom Sovietskych hrdinov 163/66, 089 01 Svidník, proti žalovanému: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Pribinova 25, 811 09 Bratislava, IČO: 35 807 598, o primerané finančné zadostučinenie v sume 910,85 eura s príslušenstvom, o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Svidník zo dňa 28. 11. 2018, č. k. 4Csp/22/2018-50 takto jednohlasne

rozhodol:

- I. Potvrďuje rozsudok.
- II. Stranám sporu náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Svidník (ďalej len „súd prvej inštancie“) napadnutým rozsudkom rozhodol, cit.:

„I. Žalovaný je povinný zaplatiť žalobkyni sumu 910,85 eura do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. Priznáva žalobkyni voči žalovanej strane náhradu trov konania v rozsahu 100 % na účet právneho zástupcu, o výške ktorých súd rozhodne samostatným uznesením po právoplatnosti rozsudku.

III. Žalovaný je povinný zaplatiť súdny poplatok zo žalobného návrhu v sume 54,50 eura na účet Okresného súdu Svidník platobným predpisom do 3 dní od právoplatnosti rozsudku“.

2. Vykonaným dokazovaním mal súd za preukázanú skutočnosť, podľa ktorej rozsudkom Okresného súdu Svidník zo dňa 13. 09. 2016, č. k. 8C/183/2015-95 v spojení s opravným uznesením zo dňa 05. 10. 2016, č. k. 8C/183/2015-101 bola žalovanému uložená povinnosť vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 910,85 eura. Zároveň bolo určené, že zmluvná podmienka v zmluve o úvere č. XXXXXXXX uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach v bode 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahrňujúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere, spolu so všetkou administratívou s tou spojenou, je neprijateľná. Rozsudok nadobudol právoplatnosť dňa 18. 04. 2017.

3. V konaní vedenom na Okresnom súde Svidník, sp. zn. 8C/183/2015 žalobkyňa si úspešne uplatnila svoje právo ako spotrebiteľ a žalovaný bol zaviazaný vydať jej bezdôvodné obohatenie, ktoré nadobudol titulom plnenia na základe úverovej zmluvy, ktorá bola medzi stranami uzavretá. Z odôvodnenia rozsudku (sp. zn. 8C/183/2015) vyplýva, že žalobkyňa ako dlžníčka mala žalovanému ako veriteľovi zaplatiť len

istinu poskytnutého úveru, t. j. 464,71 eura, nakoľko poskytnutý úver je bezúročný a bez poplatkov. Preto rozdiel medzi istinou a reálne uhradenou sumou v prospech žalovaného (1 375,56 eura), t. j. 910,85 eura tvorí bezdôvodné obohatenie žalovaného na úkor žalobkyne. Súd vychádzal z toho, že išlo o spotrebiteľský právny vzťah a žalobkyňa poskytla žalovanému peňažné plnenie na základe zmluvnej podmienky, ktorá bola vyhlásená za neprijateľnú, a teda neplatnú.

4. Predmetný právny vzťah, z ktorého žalobkyňa uplatňuje primerané finančné zadosťučinenie súd považuje za spotrebiteľský, pričom žalobkyňa jednoznačne vznikla ujma v nemajetkovej sfére, keďže konanie žalovaného bolo spôsobilé privodiť jej ujmu. Samotná výška finančného zadosťučinenia je primeraná a vo vzťahu k žalovanej strane má mať satisfakčnú funkciu, aby opakovane nedochádzalo k takým prejavom zo strany žalovaného, že spotrebiteľ sa musí titulom zmluvy o spotrebiteľskom úvere domáhať ochrany na súde proti neprimeraným podmienkam a z toho plynúcim právnym následkom spočívajúcim v bezdôvodnom obohatení a takto poskytnutý spotrebiteľský úver vytvára pre priemerného spotrebiteľa aj stav právnej neistoty, nakoľko takto zaplatí (preplatí) aj položky súm uvedených v zmluve, čo odporuje zákonu o spotrebiteľských úveroch iba neprijateľným (nepoctivým) postupom veriteľa poskytujúceho úver. Preto finančné zadosťučinenie je primerané a má mať odradzujúcu funkciu na takýto postup veriteľa, keď sú voči spotrebiteľovi uplatňované nezákonné nároky z neprijateľnej zmluvnej podmienky, nakoľko žalovaná strana si zrejme nedostatočne uvedomuje relevanciu ochrany spotrebiteľa, ktorá je daná, avšak aj napriek tomu jednostranne cestou formulárových zmlúv takto ďalej postupuje.

5. Výrok o trovách konania odôvodnil ust. § 255 ods. 1 CSP a výrok o povinnosti zaplatiť súdny poplatok odôvodnil položkou 1 písm. a) Sadzobníka súdnych poplatkov, ktorý tvorí prílohu zákona č. 71/1992 Zb.

6. Proti tomuto rozsudku podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie žalovaným namietajúc, že súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Uviedol, že má vedomosť a rešpektuje rozsudok Okresného súdu Svidník sp. zn. 8C/183/2015, avšak považuje vzhľadom na okolnosti prejednávaného prípadu priznanú náhradu finančného zadosťučinenia za neprimerane prísnu a založenú na svojoľnom a arbitrárnom výklade práva. Zdôraznil, že priznanie požadovaných finančných prostriedkov prichádza do úvahy len v tých prípadoch, keď porušenie práva nie je možné už napraviť inak. Porušenie práva by nebolo možné napraviť inak v tom prípade, ak by žalobcovo právo na vydanie bezdôvodného obohatenia bolo premlčané. Primerané finančné zadosťučinenie je nutné chápať ako náhradu za spôsobenú nemajetkovú ujmu vyjadrenú v rôznych formách. Primerané finančné zadosťučinenie predstavuje peňažnú protihodnotu nemajetkovej ujmy, no nepredstavuje náhradu za uplatnené finančné plnenie alebo prípadnú náhradu škody. Pri posudzovaní žalobcom uplatneného práva mal súd skúmať okolnosti týkajúce sa vzťahu žalobcu a žalovaného, ktorý sa domáha vydania finančného zadosťučinenia napriek tomu, že sám konal v rámci kontraktačného postupu ľahostajne, keď svojim podpisom vyhlásil, že súhlasí s obsahom zmluvy, bol oboznámený so všeobecnými podmienkami poskytnutia úveru, nemal k nim žiadne výhrady a zaviazal sa ich dodržať. Svojim podpisom na zmluve vyhlásil, že si zmluvu prečítal, že ju uzatvoril vážne, zrozumiteľne, nie v tiesni, ani za nápadne nevýhodných podmienok. Za spornú považuje žalovaný aj výšku požadovanej náhrady finančného zadosťučinenia, pričom v zákone nie je bližšie konkretizované, podľa akých kritérií sa má posudzovať, či je priznané finančné zadosťučinenie primerané. Účelom predmetného ustanovenia je často deklarovaná generálna prevencia ponímaná najčastejšie ako prostriedok zamedzenia zneužívania silnejšieho postavenia dodávateľa v spotrebiteľskom právnom vzťahu. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia však nemá a nesmie slúžiť ako prostriedok ospravedlňujúci ľahostajnosť spotrebiteľa, ktorý vstupuje do právneho vzťahu s dodávateľom bez toho, aby sa zaujímal o svoje povinnosti plynúce mu z existujúceho záväzkovo-právneho vzťahu. Dodávateľ spotrebiteľa nijakým spôsobom nenútil vstúpiť do právneho vzťahu a vo väčšine prípadov mu umožní aj so zmluvnými dojednaniami sa oboznámiť. Skutočnosť, že spotrebiteľ neprejavuje absolútne žiaden záujem oboznámiť sa so zmluvnými ustanoveniami a pochopiť ich obsah nemôže byť automaticky dané na ujmu dodávateľa. Inštitút primeraného finančného zadosťučinenia nesmie slúžiť na neprimerané obohatenie sa spotrebiteľa. Žalobca považuje finančné zadosťučinenie priznané žalobcovi za poskytujúce ochranu a ospravedlňujúce ľahostajnosť žalobcu. Takto priznané finančné zadosťučinenie nie je možné považovať za žiadnych okolností za primerané a spravodlivé, pretože ide len o duplicitné uplatnenie a priznanie sumy finančného zadosťučinenia. Vzhľadom na uvedené žalovaný navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť

súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. Zároveň žiada uhradiť trovy prvoinštančného i odvolacieho konania.

7. Žalobkyňa sa k doručenému odvolaniu žalovaného písomne nevyjadrila.

8. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 CSP, vzhľadom na včas podané odvolanie (§ 362 ods. 1 CSP), preskúmal napadnuté rozhodnutie, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 378, § 379 a § 380 CSP, vec prejednal bez nariadenia pojednávania (§ 385 CSP a contrario) a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné.

9. Cieľom finančného zadosťučinenia je dovŕšenie ochrany porušeného práva spôsobom, ktorý vyžaduje poskytnutie vyššieho stupňa ochrany. Hypotéza tejto právnej normy vyžaduje splnenie predpokladov, ktorými sú úspešné uplatnenie porušenia práva alebo povinnosti ustanovenej zákonom č. 250/2007 Z. z. alebo osobitnými predpismi a spôsobilosť takéhoto porušenia práva alebo povinnosti privodiť spotrebiteľovi ujmu. Samotná povaha primeraného finančného zadosťučinenia neumožňuje jeho priame vyčíslenie, preto súdu nemusia byť predložené dôkazy o existencii ujmy. Bez právneho významu je, či ujma spotrebiteľovi reálne vznikla, pretože postačuje iba možnosť vzniku takejto ujmy.

10. Inštitút primeraného zadosťučinenia môže na účely ochrany spotrebiteľa naplniť požiadavku účinného a odradzujúceho prostriedku ochrany. Tak právna teória, ako aj aplikačná prax spájajú inštitút náhrady škody výlučne so znížením majetku a ušlým ziskom. Náhrada škody ako inštitút súkromného práva v podmienkach SR a konštantnej judikatúry sleduje výlučne reparačnú funkciu. Pre porovnanie sankčná funkcia náhrady škody je taká náhrada škody, ktorej cieľom nie je kompenzovať žalobcu, ale skôr potrestať žalovaného za protiprávne konanie, ktorého sa dopustil vo vzťahu k žalobkyni a ktorým žalobkyni spôsobil škodu a odradiť žalovaného alebo akúkoľvek tretiu osobu od opakovania takéhoto konania v budúcnosti. Sankčná náhrada škody teda trestá a súčasne pôsobí preventívne. Jazyk európskych predpisov a judikatúry akcentuje najmä druhú funkčnú zložku sankčnej náhrady škody, teda funkciu preventívnu. A tak práve inštitút relutárnej náhrady nemajetkovej ujmy môže byť prostriedkom ochrany na doplnenie o preventívne účinky pred diskrimináciou.

11. Z obsahu súdneho spisu je zrejmé, že v konaní vedenom pred Okresným súdom Svidník sp. zn. 8C/183/2015, bola žalobkyňa v postavení spotrebiteľa úspešná v uplatnení svojich spotrebiteľských práv, keď súd určil, že zmluvná podmienka v zmluve o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXX . uvedená vo všeobecných obchodných podmienkach v bode 13 o tej časti poplatku, ktorej zodpovedajú dve tretiny zahŕňajúce náklady na vypracovanie a uzatvorenie zmluvy o úvere spolu so všetkou administratívou s tým spojenou, je neprijateľnou zmluvnou podmienkou a zároveň zaviazal žalovaného vydať žalobkyni bezdôvodné obohatenie vo výške 910,85 eura a nahradiť trovy konania.

12. Vzhľadom na spotrebiteľom úspešné uplatnenie porušenia práva voči dodávateľovi odvolací súd uvádza, že súd prvej inštancie správne postupoval, keď žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi primerané finančné zadosťučinenie. Je potrebné si na tomto mieste uvedomiť, že bol to práve žalovaný, ktorý koncipoval obsah formulárovej zmluvy o úvere, bez uvedenia všetkých zákonom vyžadovaných obsahových náležitostí, pri ročnej úrokovej sadzbe, ktorá je pre svoju neprimerane vysokú výšku v rozpore s dobrými mravmi, navyše za použitia neprijateľnej zmluvnej podmienky. Nielen vnútroštátna právna úprava (napr. § 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), ale aj právo Európskej únie kladie dôraz na ochranu spotrebiteľa pred neprijateľnými zmluvnými podmienkami. Smernica Rady 93/13/EHS o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách ukladá členským štátom zabezpečiť, aby spotrebiteľ nebol viazaný nekalými podmienkami a zväžiť, či spotrebiteľská zmluva obsahujúca nekalé podmienky obstojí ako celok. Súdny dvor Európskej únie dokonca považuje ochranu spotrebiteľa podľa čl. 6 Smernice za tak významnú, že sa má klásť principiálne na roveň vnútroštátnym pravidlám verejného poriadku, a to v záujme vyššej kvality života.

13. Pri dôvodnosti uplatneného nároku na priznanie finančného zadosťučinenia, vzal odvolací súd do úvahy nielen tú skutočnosť, že neprijateľná zmluvná podmienka, neplatná v zmysle ust. § 53 ods. 5 Občianskeho zákonníka, je spôsobilá negatívne zasiahnuť do majetkovej sféry spotrebiteľa a potenciálne ohroziť jeho sociálny či rodinný život, ale zohľadnil aj postoj spotrebiteľa, ktorý sa

aj napriek jeho postaveniu slabšej zmluvnej strany vo vzťahu k dodávateľovi rozhodol brániť svoje spotrebiteľské práva a prispel tak k dosiahnutiu vyššej kvality života, mysliac pritom na to, že vďaka žalobkyni vyšlo najavo, že dodávateľ uzatvára formulárové zmluvy o úvere so spotrebiteľmi, v rámci ktorých používa zmluvnú podmienku v totožnom, neprijateľnom znení. Odvolací súd sa nestotožňuje s tvrdením žalovaného, podľa ktorého ochrana spotrebiteľa bola dovŕšená vydaním bezdôvodného obohatenia. Vydanie bezdôvodného obohatenia totižto predstavuje úspešné uplatnenie práva na súde. V zmysle ust. § 3 ods. 5 zákona č. 250/2007 Z.z. o ochrane spotrebiteľa a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov, však inštitút primeraného finančného zadosťučinenia predstavuje doplnkovú ochranu spotrebiteľa, ktorú z explicitného znenia zákona nemožno stotožňovať s úspešne uplatneným právom.

14. Pokiaľ ide o výšku finančného zadosťučinenia, táto závisí od úvahy súdu. Pri jej určovaní sa zohľadňujú rôzne kritériá, a to intenzita, časové trvanie závažného konania, satisfakčná a sankčná funkcia a pod.. V dôsledku konania žalovaného bola žalobkyňa nielenže vystavená ujme v podobe preplatenia úveru a plnenia z neplatnej neprijateľnej zmluvnej podmienky, bola navyše nútená chrániť svoje spotrebiteľské práva súdnou cestou. Nie je snáď ani potrebné pripomínať, že súdne konania sú stresujúcim zážitkom, vyplývajúcim z obáv z výsledku sporu či možnosti vzniku ďalšej majetkovej ujmy, v podobe náhrady trov konania protistrane, v prípade neúspechu v konaní. Za primerané v prejednávanej veci odvolací súd považoval finančné zadosťučinenie vo výške, priznanej súdom prvej inštancie. Pri posudzovaní primeranosti odvolací súd zohľadnil predovšetkým výšku bezdôvodného obohatenia, ktoré sa snažil získať žalovaný, pričom rozhodovacia prax súdov Slovenskej republiky, konanie, obdobné konaniu žalovaného, vyhodnotila ako úmyselné, s cieľom získať majetkový prospech na úkor spotrebiteľa. Takto priznané finančné zadosťučinenie je vyrovnaním ujmy žalobkyne a satisfakciou za stav, ktorý musela v dôsledku konania žalovaného trpieť, rovnako tak sankciou, postihujúcou žalovaného, ktorý protiprávne konal.

15. Vecne správny výrok o priznaní finančného zadosťučinenia zodpovedá vecne správny výrok o nároku na náhradu trov konania. Žalobkyňa bola v konaní plne úspešná, preto jej v zmysle ust. § 255 ods. 1 CSP patrí nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100%.

16. Za daného stavu odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 387 ods. 1 CSP).

17. O nároku na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP. Odvolanie žalovaného nebolo dôvodné, v dôsledku čoho nárok na náhradu trov odvolacieho konania patrí úspešnej žalobkyni. Vzhľadom na skutočnosť, že žalobkyni z obsahu spisu žiadne trovy odvolacieho konania nevyplývajú, ich náhrada jej nebola priznaná.

18. Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods. 2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).